

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 14 marca 1989 r.

w sprawie wymiany walut obcych przez osoby zagraniczne fizyczne nie będące obywatelami polskimi oraz zapłaty przez osoby zagraniczne należności walutą polską udokumentowanego pochodzenia.

Na podstawie art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 6, poz. 33) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Osoby zagraniczne fizyczne nie będące obywatelami polskimi są obowiązane dokonywać w banku dewizowym lub kasie walutowej, prowadzonej na podstawie zezwolenia dewizowego, wymiany walut obcych po kursie walut obcych w złotych, ustalonym przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego, w celu pokrycia kosztów pobytu w kraju.

2. Wykonanie obowiązku wymiany waluty obcej, o którym mowa w ust. 1, może być również dokonane za pośrednictwem krajowego podmiotu gospodarczego świadczącego usługi turystyczne, lecznicze lub uzdrowiskowe. W tym przypadku podmiot ten obowiązany jest do odprzedania bankowi dewizowemu kwoty wymiany.

3. Pokrycie kosztów pobytu osoby zagranicznej może nastąpić również w drodze podjęcia odpowiedniej kwoty z posiadanego w banku dewizowym rachunku, na który przyjmowana jest waluta polska pochodząca:

- 1) ze sprzedaży nieruchomości, praw ustanowionych na nieruchomości, spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz wynikających z przydziału spółdzielni mieszkaniowych; prawa do domu jednorodzinnego lub prawa do lokalu w małym domu mieszkalnym, jak również z wywłaszczenia nieruchomości,
- 2) z realizacji spadku, zapisu lub dyspozycji na wypadek śmierci
— do wysokości nie wyższej niż wartość sprzedawanych rzeczy lub praw, ustalonej według cen rynkowych przez rzeczoznawcę uznanego przez bank, oraz
- 3) z wymiany walut obcych w bankach dewizowych lub w kasach walutowych po kursie walut obcych w złotych, ustalonym przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego,
- 4) z realizacji praw autorskich oraz praw do projektów wynalazczych,
- 5) z alimentów zasądzonych prawomocnym wyrokiem sądu polskiego.

4. Dienne stawki wymiany walut obcych na pokrycie kosztów pobytu określone są w załączniku do rozporządzenia

5. Liczbę dni pobytu osoby zagranicznej w kraju ustala się, licząc od dnia wjazdu do dnia poprzedzającego dzień wyjazdu łącznie

§ 2. W razie skrócenia pobytu osoby zagranicznej, waluta polska pochodząca z tytułu, o którym mowa w § 1 ust. 1 i 2, może być wymieniona na walutę obcą w części odpowiadającej okresowi skrócenia pobytu; wysokość kwoty podlegającej takiej wymianie oblicza się według dziennych stawek wymiany i kursu po jakim nastąpiła wymiana na walutę polską.

§ 3. 1. Od obowiązku wymiany waluty obcej w celu pokrycia kosztów pobytu w kraju są zwolnione osoby zagraniczne:

- 1) posiadające paszporty i wize dyplomatyczne oraz paszporty służbowe z tytułu zatrudnienia w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych lub urzędach konsularnych i członkowie ich najbliższej rodziny oraz ich służba domowa,
- 2) odwiedzające pracowników obcych przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych oraz innych przedstawicielstw zagranicznych korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych po okazaniu zaproszenia potwierdzonego przez to przedstawicielstwo lub urząd konsularny,
- 3) mające szczególne zasługi dla rozwoju współpracy z Polską Rzeczpospolitą Ludową,
- 4) przedstawiciele organizacji międzynarodowych, przybywający w związku z wykonaniem umów zawartych między Polską Rzeczpospolitą Ludową a tymi organizacjami,
- 5) zaproszone przez naczelne i centralne organy państwowe, banki dewizowe oraz naczelne organy organizacji politycznych i społecznych, których koszty pobytu w kraju pokrywa zapraszający,
- 6) przybywające w wykonaniu umów i porozumień międzynarodowych, porozumień o współpracy z zagranicznymi szkołami wyższymi i na zaproszenie rektorów szkół wyższych w związku z ich zatrudnieniem w szkołach wyższych,
- 7) odbywający studia wyższe (a także stażyści i praktykanci w szkołach wyższych), studia doktoranckie i studia podyplomowe, staże naukowe i artystyczne oraz inne staże i kursy podnoszące kwalifikacje zawodowe oraz pobierający naukę w szkołach średnich,
- 8) członkowie najbliższej rodziny studentów i doktorantów szkół wyższych, których koszty nauki i pobytu w kraju są ponoszone przez osoby zagraniczne w walucie obcej,
- 9) przybywające w związku z realizacją międzynarodowych umów o współpracy kulturalnej, naukowej i technicznej z zagranicą oraz przybywające na podstawie umów zawartych przez szkoły wyższe i jednostki podległe Ministrowi Edukacji Narodowej oraz Ministrowi Kultury i Sztuki — po okazaniu umowy lub zaświadczenia tych jednostek,
- 10) mające miejsce zamieszkania w państwach, z którymi rozliczenia następują na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, chyba że porozumienia międzynarodowe stanowią inaczej,
- 11) zatrudnione w działających w kraju przedsiębiorstwach osób zagranicznych lub spółkach z udziałem zagranicznym oraz członkowie ich najbliższej rodziny,

- 12) zatrudnione w działających w kraju przedstawicielstwach osób zagranicznych — po okazaniu zaświadczenia wydanego przez organ, który wydał zezwolenie na utworzenie tego przedstawicielstwa, oraz członkowie ich najbliższej rodziny,
- 13) osiągające dochody z tytułu prowadzonej w kraju działalności gospodarczej oraz członkowie ich najbliższej rodziny — po okazaniu zaświadczenia Prezesa Agencji do Spraw Inwestycji Zagranicznych,
- 14) przejeżdżające przez terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej tranzytem, jeżeli pobyt nie przekracza 24 godzin,
- 15) obsługujące międzynarodowe środki komunikacji,
- 16) członkowie ekip sportowych po okazaniu zaświadczenia Komitetu do Spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej lub — w przypadku wojskowych ekip sportowych — zaświadczenia organu określonego przez Ministra Obrony Narodowej,
- 17) do lat 16,
- 18) uczestnicy bezdewizowej wymiany turystyczno-wczasowej lub młodzieżowej, organizowanej przez zakłady pracy, szkoły, związki zawodowe, organizacje młodzieżowe, polityczne i społeczne — na podstawie zaświadczenia Komitetu do Spraw Młodzieży i Kultury Fizycznej stwierdzającego, że wymiana jest rzeczowo i dewizowo ekwiwalentna,
- 19) dziennikarze zagraniczni posiadający legitymacje wystawione przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych

2. Przedstawicielstwa dyplomatyczne oraz urzędy konsularne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przy udzielaniu wiz za granicą oraz właściwe organy podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych przy udzielaniu wiz w kraju mogą udzielać zwolnień od obowiązku wymiany waluty obcej także w innych uzasadnionych wypadkach niż wymienione w ust. 1 lub ustalić niższą stawkę wymiany waluty obcej na walutę polską; dotyczy to w szczególności wypadków losowych, osób w wieku powyżej 65 lat lub innych osób, jeżeli jest to uzasadnione ich stanem materialnym.

3. Na wniosek Ministra Spraw Zagranicznych zwolnień, o których mowa w ust. 2, mogą udzielać również graniczne placówki kontrolne Wojsk Ochrony Pogranicza oraz graniczne urzędy celne.

§ 4. 1. Ustalenia obowiązku dokonania wymiany walut obcych przez osobę zagraniczną, o którym mowa w § 1 ust. 1 i 2, dokonują:

- 1) przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, graniczne placówki kontrolne Wojsk Ochrony Pogranicza i właściwe organy podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych — w stosunku do osób zagranicznych, którym udzielają wiz,
- 2) graniczne placówki kontrolne Wojsk Ochrony Pogranicza — w stosunku do osób zagranicznych zwolnionych z obowiązku posiadania wiz.

2. Wykonanie przez osobę zagraniczną obowiązku wymiany waluty obcej, o którym mowa w § 1 ust. 1 i 2, lub pokrycia kosztów pobytu w sposób określony w § 1 ust. 3 stwierdzają graniczne urzędy celne, a w stosunku do osób zagranicznych, którym przedłuża się wize — właściwe organy podległe Ministrowi Spraw Wewnętrznych — na podstawie dokumentu wypełnionego według wzoru ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego i rozprawianego przez upoważnioną przez niego jednostkę.

§ 5. Obowiązek udokumentowania przez osoby zagraniczne pochodzenia waluty polskiej przy zapłacie należności, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 6, poz. 33), uważa się również za spełniony, jeżeli waluta polska pochodzi:

- 1) z udokumentowanej wymiany walut obcych w kasie walutowej prowadzonej na podstawie zezwolenia dewizowego, dokonanej po kursie walut obcych w złotych ustalonym przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego,
- 2) z udokumentowanego przywozu przez tę osobę z państw, z którymi rozliczenia są dokonywane na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, waluty polskiej nabytej w tym państwie na podstawie porozumienia międzybankowego,
- 3) z udokumentowanej wypłaty z rachunku osoby zagranicznej fizycznej lub prawnej, na który przyjmowana jest waluta polska pochodząca z tytułów, o których mowa w § 1 ust. 3 — na pokrycie zobowiązań właściciela rachunku, a w wypadku osób fizycznych — również członków jego najbliższej rodziny,
- 4) z udokumentowanej wypłaty z rachunku, na który przekazywane są dochody w walucie polskiej osób zagranicznych osiągane z tytułu prowadzonej w kraju działalności gospodarczej — na pokrycie zobowiązań właściciela rachunku, a w wypadku osób fizycznych — również członków jego najbliższej rodziny,
- 5) z udokumentowanej wypłaty z rachunków bankowych podmiotów gospodarczych, na które wpłaty są przyjmowane wyłącznie w walucie obcej, jeżeli wypłata następuje na pokrycie zobowiązań osób zagranicznych zgodnie z zawartą umową związaną z prowadzoną działalnością gospodarczą,
- 6) z udokumentowanej wypłaty z rachunków bankowych osób zagranicznych, na które przyjmowane są wpłaty wyłącznie w walutach obcych — również w wypadkach, gdy wypłata następuje na pokrycie zobowiązań osoby zagranicznej innej niż właściciel rachunku,
- 7) z udokumentowanej wypłaty z rachunków przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych, na które przyjmowane są wpłaty w walucie polskiej z tytułu opłat konsularnych — na pokrycie zobowiązań właściciela rachunku,
- 8) z udokumentowanej wypłaty z rachunków w walucie polskiej szkół wyższych — na pokrycie zobowiązań nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów oraz uczestników studiów podyplomowych, praktykantów i stażystów z tych szkół, jeżeli obowiązek zapłaty przez szkoły wyższe tych zobowiązań wynika z umów międzynarodowych lub obowiązujących przepisów.

§ 6. Obowiązek, o którym mowa w § 5, nie dotyczy:

- 1) zapłaty należności za usługi hotelarskie i kempingowe przez członków przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz członków ich najbliższej rodziny, posiadających legitymacje wystawione przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, osoby zaproszone przez kościoły oraz związki wyznaniowe, po uzyskaniu zgody Urzędu do Spraw Wyznań, jak również osoby zagraniczne, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4—6, 9—11 oraz 13 i 19,

- 2) zapłaty należności za usługi przewozu polskimi środkami komunikacji do kraju i z powrotem osób, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 5 i 6,
- 3) zapłaty należności za usługi przewozu osób zagranicznych legitymujących się dokumentami uprawniającymi do przekroczenia polskiej granicy państwowej — jeżeli dokumenty te są wydane w państwach, z którymi rozliczenia następują na podstawie umów o płatnościach niehandlowych, a przewóz następuje wyłącznie w granicach tych państw polskimi środkami komunikacji oraz koleją, a także należącymi do tych państw: koleją i środkami komunikacji powietrznej, przybrzeżnej oraz autobusowej na liniach nie wykraczających poza granice tych państw,
- 4) zapłaty należności za usługi przewozu przesyłek na trasach zagranicznych nadawanych w kraju przez osoby zagraniczne — obywateli państw, z którymi rozliczenia następują na podstawie umów o płatnościach niehandlowych lub mające siedzibę w tych państwach — jeżeli przewóz następuje polskimi lub należącymi do tych państw środkami komunikacji na trasach nie wykraczających poza ich granice,
- 5) zapłaty należności z jednego tytułu nie przekraczającej 5000 zł.

§ 7. 1. Dokumentem stwierdzającym pochodzenie waluty polskiej jest:

- 1) z wymiany waluty obcej — oryginał imiennego dowodu wymiany, wystawiony przez bank dewizowy lub kasę walutową prowadzoną na podstawie zezwolenia dewizowego,
- 2) z przywozu z państwa, z którym rozliczenia następują na podstawie umów o płatnościach niehandlowych — imienne zaświadczenie banku lub jednostki uprawnionej, w której nabyto walutę polską, z adnotacją polskiego urzędu celnego o jej przywozie,
- 3) z rachunku bankowego — oryginał imiennego zaświadczenia banku, określającego kwotę podjętej waluty polskiej z rachunku, o którym mowa w § 5.

2. Dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, powinien być wystawiony w czasie pobytu osoby zagranicznej w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Dokument, o którym mowa w ust. 1, traci ważność z chwilą wyjazdu osoby zagranicznej z Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

4. Osoba krajowa przyjmująca od osoby zagranicznej zapłatę w walucie polskiej należności określonych w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1989 r. — Prawo dewizowe jest obowiązana zamieścić na dokumencie stwierdzającym pochodzenie waluty polskiej adnotację o wysokości kwoty przyjętej na zapłatę oraz salda pozostałego do wykorzystania. Przy zapłacie należności za usługę przewozu lotniczego oryginał dowodu, o którym mowa w ust. 1, należy pozostawić w kasie przyjmującej należności.

5. Jednostki przyjmujące zapłatę w walucie polskiej udokumentowanego pochodzenia prowadzą ewidencję pochodzenia przyjętej waluty, obejmującą:

- 1) cechy dokumentu stwierdzającego pochodzenie waluty polskiej,
- 2) saldo pozostałe do wykorzystania przed dokonaniem zapisu przez zakład prowadzący ewidencję oraz nazwę jednostki, która dokonała adnotacji o saldzie,

- 3) kwotę należności dla zakładu prowadzącego ewidencję,
4) saldo pozostałe do wykorzystania.

6. W zakładach hotelarskich i kempingowych dokumenty stwierdzające pochodzenie waluty polskiej osoba zagraniczna obowiązana jest okazać w momencie przyjmowania do zakładu.

§ 8. Użyte w rozporządzeniu określenie:

- 1) „członkowie najbliższej rodziny” — oznacza małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo, rodziców małżonków, zięciów, synowe, pasierbów oraz osoby przysposobione i przysposabiające,
2) „państwa, z którymi rozliczenia następują na podstawie umów o płatnościach niehandlowych” — oznacza Ludową Socjalistyczną Republikę Albanii, Ludową Republikę Bułgarii, Czechosłowacką Republikę Socjalistyczną, Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną, Republikę Kuby, Mongolską Republikę Ludową, Niemiecką Republikę Demokratyczną, Socjalistyczną Republikę Rumunii, Węgierską Republikę Ludową, Socjalistyczną Republikę Wietnamu i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich,

- 3) „polskie środki komunikacji” — oznacza środki komunikacji należące do podmiotów gospodarczych, z wyłączeniem wagonów Polskich Kolei Państwowych na trasach zagranicznych,
4) „należności za usługi przewozu osób” — oznacza opłaty za przewóz osób drogą lądową, powietrzną i wodną, wskazane w dokumentach przewozu (bilety na przejazd, karty okrętowe, zlecenia na wykonanie usług przewozowych), oraz opłaty za miejsca sypialne, miejsca do leżenia, rezerwację miejsc, przewóz bagażu towarzyszącego.

§ 9. Waluta polska znajdująca się w dniu wejścia w życie rozporządzenia na rachunkach bankowych podlegających ograniczeniom dewizowym i na książeczkach oszczędnościowych prowadzonych dla osób zagranicznych może być przekazana na rachunek, o którym mowa w § 1 ust. 3.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 1989 r.

Minister Finansów: *A. Wróblewski*.

Załącznik do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 marca 1989 r. (poz. 82)

DZIENNE STAWKI WYMIANY WALUT OBCYCH

1. Dienne stawki wymiany walut obcych wynoszą:

Obywatelstwo	Waluta	Stawka		
		podstawowa	ulgowa	specjalna
Francja	frank francuski	100	50	25
Republika Federalna Niemiec	marka RFN	36	16	8
Szwecja	korona szwedzka	100	50	25
Stany Zjednoczone Ameryki	dolar USA	15	7	3,50
Wielka Brytania	funt brytyjski	10	4,40	2,20
Włochy	lir włoski	22 000	11 000	5 500

2. Stawka ulgowa przysługuje osobom zagranicznym:

- 1) pochodzenia polskiego oraz ich małżonkom i dzieciom,
2) małżonkom i dzieciom:
a) osób posiadających polskie paszporty konsularne,
b) obywateli polskich mających miejsce zamieszkania za granicą, posiadających paszporty wystawione w kraju,
c) obywateli polskich mających miejsce zamieszkania w kraju,
3) które nie przekroczyły 21 roku życia,
4) uczniom i studentom, którzy przekroczyli 21 rok życia, posiadającym legitymacje wystawione przez Międzynarodowy Związek Studentów (IUS) lub Międzynarodową Konferencję Turystyki Studenckiej (ISTC),

- 5) turystom kempingowym przebywającym w kraju w okresie od 1 maja do 30 września, jeżeli przekraczają granicę samochodem mieszkalnym lub samochodem osobowym z przyczepą kempingową,
6) przekraczającym granicę morską jachtami lub wynajmującym jachty w kraju.

3. Stawka specjalna przysługuje osobom wymienionym w ust. 2 pkt 1 i 2 począwszy od 31 dnia ich pobytu w kraju.

4. Do obywateli Danii, Islandii i Norwegii stosuje się stawki ustalone w ust. 1 dla obywateli Szwecji. Stawki te mogą być wyrażone i płatne w koronach szwedzkich lub innych walutach wymiennalnych po ich przeliczeniu na korony szwedzkie według kursu wymiany danej waluty, obowiązującego w czasie pobytu w kraju.

5. Do obywateli Irlandii stosuje się stawki ustalone w ust. 1 dla obywateli Wielkiej Brytanii. Stawki te mogą być wyrażone i płatne w funtach brytyjskich lub innych walutach wymiennalnych po ich przeliczeniu na funty brytyjskie według kursu wymiany danej waluty, obowiązującego w czasie pobytu w kraju.

6. Obywateli państw europejskich nie wymienionych w ust. 1, 4 i 5 obowiązują stawki ustalone w ust. 1 dla obywateli Republiki Federalnej Niemiec. Stawki te mogą być wyrażone i płatne w markach RFN lub innych walutach wymiennalnych po ich przeliczeniu na marki RFN według kursu wymiany danej waluty, obowiązującego w czasie pobytu w kraju. Dotyczy to również Berlina Zachodniego.

7. Obywateli państw pozaeuropejskich innych niż Stany Zjednoczone Ameryki, obowiązują stawki ustalone w ust. 1 dla obywateli Stanów Zjednoczonych Ameryki. Stawki te mogą być wyrażone i płatne w dolarach USA lub innych walutach wymiennalnych po ich przeliczeniu na dolary USA według kursu wymiany danej waluty, obowiązującego w czasie pobytu w kraju.